

Editorial

J. BLAHOŠ

Dostalo se mi mimořádné cti napsat editorial k sérii článků o kalcitoninu v Osteologickém bulletinu. Seriál zahrnuje hlavní nové poznatky o tomto prapodivném hormonu, který se vyskytuje od bakterií, až po člověka. Jestliže „přežil“ evoluci biologických forem pak je s podivem, že jeho význam u člověka je stále předmětem dohadů. Z hlediska komparativní endokrinologie je zřejmé, že kalcitonin má úzký vztah k udržení „tonusu kalcia“, podle něhož jeho objevitelé, Copp a spolupracovníci, hormon označili. U ryb je např. k udržení kalciové homeostázy hlavním hormonem (spolu s kalcitriolem), neboť parathormon se objevuje až u živočichů žijících převážně na souši. U mořských živočichů jsou dokonce samostatné anatomické struktury, ultimobranchiální tělíska, v nichž kalcitonin vzniká a z nichž buňky migrují u některých vyšších živočichů a u člověka do štítné žlázy (buňky C). O novinkách v biologii velmi zdařile informují ve svých člancích Bayer a Zikán. Kalcitonin je ovšem v klinické medicíně znám především jako již klasický lék při osteoporóze, v němž se s výhodou spojuje jeho in-

hibiční vliv na osteoklastickou kostní resorpci a účinek analgetický. Čtenář se o těchto účincích dozví v zasvěcených pracích Kutílka a Hály a v článku Kučerové. Zajímavý je konečně i podrobný přehled aktuálních poznatků o prokalcitoninu, prekursoru kalcitoninu, který se zvyšuje při rozvoji bakteriální sepsy a je jejím spolehlivým markerem diagnostickým i prognostickým.

Po přečtení všech skvělých článků se nemohu oprostít od nostalgických vzpomínek na dobu krátce po objevu kalcitoninu, kdy jsem se s jeho existencí poprvé seznámil na pracovišti prof. H. P. Klotze v Paříži, kde se spolu s prof. C. Coppem zahajovaly klinické studie a biologické stanovení kalcitoninu a na experimentálním pracovišti prof. A. D. Carey v Leedsu, odkud ve spolupráci s dr. Cooperem vzešly první práce o vztazích mezi kalcitoninem a hormony trávicího traktu. Od té doby ovšem uplynulo 40 let a je dobře, že se naší osteofilní lékařské obci dostávají v Osteologickém bulletinu nové informace.